

prima instanță, Judecătoria Cantemir
judecător: T. Berdilă
instanța de apel, Curtea de Apel Cahul
judecători: V. Movilă, N. Veleva, E. Dvurecenshii

dosarul nr. 2ra-1366/2017

DECIZIE

20 septembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:
Președintele ședinței,
judecătorii

Valentina Clevadi
Iuliana Oprea
Iulia Sîrcu
Dumitru Mardari
Galina Stratulat

examinând recursul declarat de Bujac Vasile,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Bujac Vasile
împotriva lui Bujac Gheorghe cu privire la repararea prejudiciului material și
moral cauzat, împotriva deciziei Curții de Apel Cahul din 21 martie 2017, prin
care s-a respins apelul declarat de avocatul Baran Victor în interesele lui Bujac
Vasile și s-a menținut hotărârea Judecătoria Cantemir din 22 august 2016, prin
care acțiunea a fost respinsă

c o n s t a t ă:

La 25 februarie 2016 Bujac Vasile a depus cerere de chemare în judecată
împotriva lui Bujac Gheorghe cu privire la repararea prejudiciului material și
moral cauzat prin.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, la 25 ianuarie 2016,
aproximativ la ora 09:50 minute, pârâtul Bujac Gheorghe, conducând tractorul
de model Tumosan 8185, cu număr de înmatriculare CT B 230, pe o stradă din
satul Lărguța, raionul Cantemir, din neatenție a pierdut controlul volanului și cu
roata din față a tractorului a deteriorat gardul. Astfel, prin deteriorarea gardului
i-a fost cauzat, conform încheierii despre rezultatul controlului efectuat de

Inspectoratul de Poliție Cantemir, din 02 februarie 2016, un prejudiciu material considerabil în sumă de 2120 lei.

Pentru fapta dată, Bujac Gheorghe, a fost sancționat în temeiul art. 242 alin. (2), Cod Contravențional, cu amendă în mărime de 1000 lei și 6 puncte de penalizare.

Menționează că la solicitarea sa Bujac Gheorghe nu a prezentat contractul sau polița de asigurare obligatorie auto, din care motive a fost în imposibilitatea sesizării companiei de asigurări pentru încasarea pagubei produse prin accidentul rutier. În atare circumstanțe a fost nevoit să depună prezenta cerere de chemare în judecată.

Mai indică că prin acțiunile lui Bujac Gheorghe i-a fost cauzat și un prejudiciu moral, manifestat prin suferințe psihice, determinate de emoții, ținând seama de împrejurările în care a fost produsă fapta prejudiciabilă.

Își întemeiază pretențiile în baza dispozițiilor art. 8, 1398 alin. (1), 1410, 1416, 1422, 1423 Cod civil și art. 166 și 167 Cod de procedură civilă.

Cere Bujac Vasile încasarea din contul lui Bujac Gheorghe în beneficiul său a prejudiciului material cauzat în mărime de 2120 lei și a prejudiciului moral în mărime de 2000 lei, precum și compensarea cheltuielilor de judecată (f.d. 4-5).

Prin hotărârea Judecătoriei Cantemir din 22 august 2016 cererea de chemare în judecată depusă de Bujac Vasile împotriva lui Bujac Gheorghe cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat a fost respinsă ca neîntemeiată (f.d. 34, 37-39).

La 01 septembrie 2016 Bujac Vasile prin intermediul avocatului Baran Victor a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriei Cantemir din 22 august 2016, iar la 14 noiembrie 2016 apel motivat împotriva aceleași hotărâri (f.d. 42-43, 58, 62-63).

Curtea de Apel Cahul prin decizia din 21 martie 2017, a respins apelul declarat de avocatul Baran Victor în interesele Bujac Vasile și a menținut hotărârea Judecătoriei Cantemir din 22 august 2016, prin care acțiunea a fost respinsă (f.d. 76, 76-81).

La 15 mai 2017 prin trimitere poștală Bujac Vasile a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Cahul din 21 martie 2017, solicitând admiterea acestuia, casarea ambelor hotărâri judecătorești și pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

În motivarea cererii de recurs Bujac Vasile a indicat că decizia Curții de Apel Cahul din 21 martie 2017 este emisă cu aplicarea și interpretarea eronată a normelor de drept material.

Astfel, nu a luat în considerație faptul că potrivit art. 1398 alin. (1) Cod civil, cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

Or, instanța de apel a constatat că din materialele cauzei nu s-a stabilit existența și mărimea prejudiciului material și cauzarea prejudiciului moral, însă a

omis să se pronunțe asupra explicației și procesului-verbal de cercetare la fața locului din 25 ianuarie 2016, în care este constatat faptul deteriorării gardului și a pilonului.

În conformitate cu art. 439 Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ prin încheierea din 16 august 2017 a considerat recursul admisibil fără a prejudicia fondul și a dispus judecarea acestuia de către completul din 5 judecători.

În conformitate cu art. 441 Codul de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Codul de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din materialele dosarului rezultă că, decizia contestată a fost pronunțată de Curtea de Apel Cahul la 21 martie 2017 și expediată în adresa participanților la proces conform scrisorii de însoțire la 28 martie 2017 (f.d. 82).

Astfel, recursul declarat de Bujac Vasile împotriva deciziei Curții de Apel Cahul din 21 martie 2017, la 15 mai 2017, se consideră depus în termen.

În conformitate cu art. 444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu temeiurile recursului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul declarat de Bujac Vasile, cu casarea deciziei Curții de Apel Cahul din 21 martie 2017 și hotărârii Judecătoriei Cantemir din 22 august 2016 și pronunțarea unei noi hotărâri de admitere parțială a acțiunii din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

Conform art. 514 Codul civil, obligațiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) și din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condițiile legii.

Conform art. 14 alin. (1) Codul civil, persoana lezată într-un drept al ei poate cere repararea integrală a prejudiciului cauzat astfel.

Conform art. 1398 alin. (1) și alin. (3) Codul civil, cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial,

iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

O altă persoană decât autorul prejudiciului este obligată să repare prejudiciul numai în cazurile expres prevăzute de lege.

Conform art. 607 alin. (1) Codul civil, cel obligat la repararea prejudiciului trebuie să restabilească situația care ar fi existat în cazul în care împrejurarea cauzatoare de prejudiciu nu survenea.

Conform art. 1422 alin. (1) și alin. (2) Codul civil, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral (suferințe psihice sau fizice) prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de legislație, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin echivalent bănesc.

Prejudiciul moral se repară indiferent de existența și întinderea prejudiciului patrimonial.

După cum atestă materialele cauzei, Bujac Vasile, înaintând acțiunea în judecată împotriva lui Bujac Gheorghe, a solicitat repararea prejudiciului material în mărime de 2120 lei și a prejudiciului moral în mărime de 2000 lei, precum și încasarea din contul pârâtului a tuturor cheltuielilor de judecată.

Fiind investită cu judecarea pricinii în cauză, prima instanță a respins acțiunea ca fiind neîntemeiată, motivându-și soluția prin raționamentul că nu există o hotărâre referitor la vinovăția lui Bujac Gheorghe or, încasarea prejudiciului în sensul art. 1398 Cod civil, poate exista doar în cazul unei hotărâri definitive privind vinovăția pârâtului.

De asemenea, prima instanță a reținut că Bujac Vasile, nu a prezentat probe privind vinovăția lui Bujac Gheorghe în cauzarea prejudiciului și ca urmare, în lipsa vinovăției, Bujac Gheorghe nu poate fi obligat la repararea prejudiciului moral, în sensul art. 1422 Cod civil, deoarece răspundere delictuală apare atunci când este vinovăția demonstrată.

Judecând apelul declarat de către Bujac Vasile, instanța de apel a considerat necesar de a-l respinge, concluzionând că prima instanță corect a respins acțiunea ca neîntemeiată.

Verificând legalitatea și temeinicia hotărârilor instanțelor ierarhic inferioare în raport cu criticele formulate în recurs și materialul probator, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că soluția instanțelor de judecată este una greșită, rezultată din aprecierea incorectă a materialului probator și interpretarea eronată a normelor de drept material.

În susținerea opiniei date, instanța de recurs reține materialele pricinii care atestă că la 25 ianuarie 2016, aproximativ la ora 09:50 minute, pârâtul Bujac Gheorghe, conducând tractorul de model Tumosan 8185, cu număr de înmatriculare CT B 230, pe o stradă din satul Lărguța, raionul Cantemir, nu s-a isprăvit cu ghidajul, a pierdut controlul volanului și cu roata din față a tractorului a tamponat gardul localnicului Bujac Vasile, deteriorând-l parțial.

Actele pricinii atestă și faptul că la 25 ianuarie 2016 a fost întocmit un proces-verbal de cercetare la fața locului, prin care s-a constatat că unul din pilonii de la gardul gospodăriei lui Bujac Vasile, format din plasă metalică fixată pe piloni din metal, este înclinat spre grădină, iar plasa metalică este denivelată. Totodată s-a constatat că în direcția pilonului înclinat, pe zăpadă este o urmă de anvelopă mare asemănătoare a unei urme de tractor, deviată de pe carosabil pînă la pilonul înclinat, unde este și locul ciocnirii (f. d. 6-7,8).

Prin încheierea inspectorului SST și AR al IP Cantemir, locotenent de poliție Matchin Fiodor, din 02 februarie 2016 despre rezultatul controlului efectuat conform ordinului s-a constatat: că la 25 ianuarie 2016, aproximativ la ora 09:50 minute, pârâtul Bujac Gheorghe, conducând tractorul de model Tumosan 8185, cu număr de înmatriculare CT B 230, pe o stradă din satul Lărguța, raionul Cantemir, a pierdut controlul volanului și cu roata din față a tractorului a deteriorat gardul localnicului Bujac Vasile, astfel pricinuindu-i ultimului un prejudiciu material considerabil în sumă de 2120 lei.

Tot prin încheierea inspectorului SST și AR al IP Cantemir, locotenent de poliție Matchin Fiodor, din 02 februarie 2016 despre rezultatul controlului efectuat conform ordinului s-a constatat că în acțiunile lui Bujac Gheorghe, nu se prevăd semne de infracțiune, dar semne de contravenție prevăzute la art. 242 alin. (2) Cod contravențional și astfel, în privința acestuia a fost pornită o procedură contravențională și întocmit proces-verbal cu privire la contravenție în baza art. 242 Cod contravențional, cu aplicarea sancțiunii sub formă de amendă în mărime de 50 u.c. echivalentul a 1000 lei și aplicarea a 6 puncte de penalizare (f. d. 10).

Sub acest aspect, se constată că sunt impertinente speței considerațiile instanțelor de judecată ierarhic inferioare cu privire la faptul că nu există o hotărâre irevocabilă ce ar demonstra acțiunile ilegale ale lui Bujac Gheorghe față de Bujac Vasile, precum și faptul că nici prin probe concludente nu a fost demonstrată vinovăția lui Bujac Gheorghe la cauzarea prejudiciului material lui Bujac Vasile pentru a surveni răspunderea civilă.

Asta deoarece faptul efectuării unei anchete insuficiente și inefective în privința lui Bujac Gheorghe de către agentul constatator în procedura contravenției administrative, nu constituie temei de a-l exonera pe acesta de la răspunderea civilă delictuală, or, consecutivitatea acțiunilor lui Bujac Vasile vorbesc cert despre săvârșirea de către Bujac Gheorghe a faptei ilicite.

În susținerea acestei opinii vine și cererea lui Bujac Vasile din 19 februarie 2016 către Inspectoratul de poliție Cantemir, prin care a solicitat eliberarea copieii procesului-verbal cu privire la contravenție întocmit în privința lui Bujac Gheorghe, care nu a fost satisfăcută.

La acest capitol instanța de recurs va remarca că urmare a cercetării cazului respectiv, s-a stabilit că în acțiunile lui Bujac Gheorghe sunt întrunite elementele contravenției prevăzute de art. 242 alin. (2) Cod contravențional și astfel, în privința acestuia a fost întocmit proces-verbal cu privire la

contravenție, fiindu-i aplicată sancțiunea contravențională sub formă de amendă, în mărime de 50 u.c., echivalentul a 1000 lei (f. d. 10).

La acest capitol instanța de recurs va remarca că Bujac Gheorghe, nu a negat declarațiile reprezentantului lui Bujac Vasile, avocatul Baran Victor din ședința instanței de fond, precum că Bujac Gheorghe în discuțiile cu Bujac Vasile a refuzat repararea prejudiciului material de 2120 lei, motivând că deoarece a achitat amenda și a primit 6 puncte de penalizare, consideră că nu trebuie să îi achite această sumă (f.d. 32-verso, pr.-verbal). Deci Bujac Gheorghe nu a negat nici existența și nici mărimea prejudiciului material.

În această ordine de idei, instanța de recurs conchide ca s-a stabilit faptul că prin acțiunile lui Bujac Gheorghe a fost deteriorat gardul lui Bujac Vasile, pricinuindu-i astfel un prejudiciu material și suferințe psihice, fapt ce indică la ilegalitatea hotărârilor instanțelor de judecată ierarhic inferioare.

În aceste condiții, având în susținere și prevederile art. 1398 alin. (1) Cod Civil cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune, se atestă temeinicia cerinței lui Bujac Vasile cu privire la încasarea de la Bujac Gheorghe în beneficiul său a prejudiciului moral și material.

În același timp, instanța de recurs relevă că, deși în speță se atestă dreptul lui Bujac Vasile la repararea prejudiciului moral, suma de 2000 lei solicitată de către recurent cu titlu de prejudiciu moral, este una exagerată, reieșind din criteriul echității, care presupune că despăgubirea pentru prejudiciul moral trebuie să fie justă, rațională și echitabilă, adică trebuie stabilită în așa mod încât să asigure efectiv o compensare suficientă și nicidecum exagerată a prejudiciului cauzat, fiind menținut echilibru între daunele efectiv pricinuite și suma acordată.

Astfel, în funcție de cele constatate și reieșind din specificul acțiunii, instanța de recurs conchide că, la caz, suma de 1000 lei, poate fi considerată drept o compensație echitabilă și suficientă pentru emoțiile și sentimentele de frustrare aduse lui Bujac Vasile în circumstanțele descrise mai sus și care ar corespunde caracterului și gravității suferințelor psihice suportate de el, sumă care și urmează a fi încasată de la Bujac Gheorghe în beneficiul lui Bujac Vasile cu titlu de prejudiciu moral suferit.

Pe de altă parte, se va reține că prin încheierea inspectorului SST și AR al IP Cantemir, locotenent de poliție Matchin Fiodor, din 02 februarie 2016 despre rezultatul controlului efectuat conform ordinului s-a constatat că prin acțiunile lui Bujac Gheorghe lui Bujac Vasile i-a fost cauzat un prejudiciu material considerabil în sumă de 2120 lei (f. d. 10), prin urmare, prejudiciul material constituie suma de 2120 lei.

Față de cele ce preced și având în vedere că circumstanțele pricinii au fost stabilite pe deplin de către instanțele judecătorești inferioare, nefiind necesară verificarea suplimentară a cărorva dovezi, însă fiind aplicate eronat normele de drept material, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa

integral decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere parțială a cererii de chemare în judecată.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) art. 445 alin. (3) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide :

Se admite recursul declarat de către Bujac Vasile.

Se casează integral decizia Curții de Apel Cahul din 21 martie 2017 și hotărârea Judecătoriai Cantemir din 22 august 2016 în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Bujac Vasile împotriva lui Bujac Gheorghe cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat și se pronunță o nouă hotărâre prin care:

Se admite parțial cererea lui Bujac Vasile împotriva lui Bujac Gheorghe cu privire la încasarea prejudiciului material și moral.

Se încasează de la Bujac Gheorghe în beneficiul lui Bujac Vasile suma de 2120 lei cu titlu de prejudiciu material.

Se încasează de la Bujac Gheorghe în beneficiul lui Bujac Vasile suma de 1000 lei cu titlu de prejudiciu moral.

În rest cererea de chemare în judecată se respinge.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,

Valentina Clevadi

judecătoriai

Iuliana Oprea

Iulia Sîrcu

Dumitru Mardari

Galina Stratulat